

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

April 2023

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Skatteministeriets behandling af straffesager

Opfølgning i sagen om Skatteministeriets behandling af straffesager (beretning nr. 16/2020)

30. marts 2023

RN 1108/23

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Skatteministeriets behandling af straffesager, som blev indledt med en beretning i 2021. Beretningen viste bl.a., at Skatteministeriets kontrolenheder ikke havde sikret, at der i alle sager foretages en vurdering af, om potentielt strafbare forhold skal sendes til strafferetlig vurdering. Desuden var Skattestyrelsens sagsbehandlingstider for behandling af straffesager så lange, at sagerne forældede, inden de blev strafferetligt vurderet. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 23. september 2021.

Konklusion

Skatteministeriet har forbedret sine retningslinjer med henblik på at sikre og dokumentere, at de rigtige sager sendes til strafferetlig vurdering.

Rigsrevisionen baserer denne konklusion på følgende:

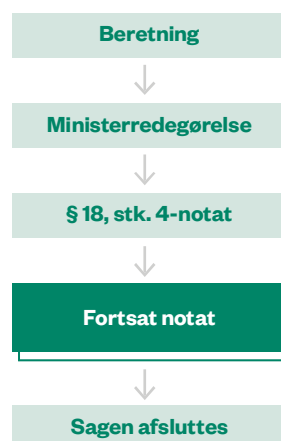
- Det er i retningslinjerne blevet tydeliggjort, i hvilke tilfælde Skattestyrelsens og Motorstyrelsens sagsbehandlere skal begrunde, hvis sagerne ikke sendes til strafferetlig vurdering, herunder i de tilfælde, hvor der kan være tvivl om, hvorfor sagen ikke er oversendt til strafferetlig vurdering.

Skattestyrelsen har desuden iværksat initiativer med henblik på at styrke overvågning og opfølgning på straffesagerne for at sikre, at sagsbehandlingstiden reduceres, og at færre sager forældes. Initiativerne har imidlertid endnu ikke medført et fald i sagsbehandlingstiden, som er steget fra 451 dage i 2020 til 663 dage i 2022. Initiativerne har heller ikke medført et fald i antallet af forældede straffesager, som i 2022 udgjorde 435 sager.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Skattestyrelsens arbejde med at nedbringe sagsbehandlingstiden og antallet af forældede straffesager.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i juni 2021 en beretning om Skatteministeriets behandling af straffesager. Beretningen handlede om Skatteministeriets behandling af straffesager, når borgere og virksomheder begår skatte- og afgiftsunddragelse. Der er tale om skatte- og afgiftsunddragelse, når en borger eller en virksomhed med forsæt eller ved grov uagtsomhed afgiver urigtige, vildledende eller ufuldstændige oplysninger vedrørende den skat, den moms eller de afgifter, som borgeren eller virksomheden skal angive i henhold til skatte-, moms- og afgiftslovgivning.

3. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningspunkt	Status
1. Skattestyrelsens og Motorstyrelsens arbejde med at ændre retningslinjerne for begrundelse og dokumentation i kontrolsager, hvor der kan være tvivl om, hvorfor sagen ikke er sendt til straffesagsvurdering.	Behandles i dette notat.
2. Skattestyrelsens initiativer med henblik på at styrke overvågning af og opfølgning på straffesagerne for at sikre, at sagsbehandlingstiderne reduceres, og at færre sager forældes.	Behandles i dette notat.

4. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på de åbentstående punkter.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

5. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Skatteministeriets initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Skatteministeriets initiativer i forhold til opfølgningspunkterne. Dette sker med henblik på at vurdere, om ministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Gennemgangen er baseret på brevveksling med ministeriet. Vi har bl.a. gennemgået dokumentation, herunder ministeriets retningslinjer og tal for udviklingen i sagsbehandlingstider for straffesager og antallet af forældede sager.

Kontrolhedernes vurdering af, om en sag skal sendes til strafferetlig behandling

7. Statsrevisorerne hæftede sig ved, at Rigsrevisionens gennemgang af udvalgte kontrolsager havde vist eksempler på potentielt strafbare forhold, som uden dokumenteret begrundelse ikke var sendt til strafferetlig vurdering i Skattestyrelsen.

Det fremgik fx af beretningen, at den samme virksomhed gentagne gange havde begået samme overtrædelse af skatte- og afgiftsreglerne, uden at det var begrundet, hvorfor sagen ikke var sendt til strafferetlig vurdering.

8. Skatteministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Skattestyrelsen og Motorstyrelsen ville ændre deres retningslinjer for begrundelse og dokumentation i kontrolsager, hvor der kan være tvivl om, hvorfor sagen ikke er sendt til straffesagsvurdering.

Rigsrevisionens opfølgning viser, at Skatteministeriet har ændret retningslinjerne for begrundelse og dokumentation i sager, som *ikke* sendes til strafferetlig vurdering. Det drejer sig om de tilfælde, hvor virksomhederne gentagne gange overtræder lovgivningen, og om sager, hvor der er tale om væsentlige skatte- og afgiftsmæssige beløb, som kan føre til frihedsstraf. I disse sager skal der ligge et kort notat på sagen, som beskriver, hvad der er årsagen til, at sagen ikke er oversendt til straffesagsvurdering. I andre tilfælde, hvor sagen trækker i retning af forsætlighed eller grov uagtsomhed, skal sagen altid sendes til straffesagsvurdering. Retningslinjerne gælder både Skattestyrelsen og Motorstyrelsen.

Boks 1 viser, i hvilke tilfælde det skal begrundes, når sagerne ikke oversendes til strafferetlig vurdering.

Boks 1

Skatteministeriets retningslinjer for dokumentation og begrundelse, når sager ikke oversendes til strafferetlig vurdering

Skatteministeriet har ændret sine retningslinjer for begrundelse og dokumentation i kontrolsager. Det gælder for de sager, hvor der kan være tvivl om, hvorfor sagen ud fra sagens indhold ikke er sendt til straffesagsvurdering. Det omfatter følgende tilfælde:

- sager, hvor virksomheder på ny begår fejl i indberetningen af skatte- og afgiftsmæssige forhold, som Skattestyrelsen eller Motorstyrelsen tidligere har truffet afgørelse om
- sager, hvor virksomheder overtræder lovgivningen og tidligere er blevet straffet for tilsvarende forhold
- sager, hvor kontrollen medfører skatte- eller afgiftsmæssige forhøjelser af en sådan størrelse, at der kan blive tale om frihedsstraf.

I disse tilfælde skal det fremgå af et kort notat på sagen, hvorfor sagen ikke er sendt til straffesagsvurdering. Formålet er at tydeliggøre, hvorfor sagerne ikke er sendt til straffesagsvurdering.

9. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Skattestyrelsen har forbedret sine retningslinjer med henblik på at sikre og dokumentere, at de rigtige sager sendes til strafferetlig vurdering. Rigsrevisionen vurderer, at denne del af sagen kan afsluttes.

Overvågning af og opfølgning på straffesagerne

10. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen bemærkede de, at Skattestyrelsens sagsbehandlingstider for behandling af straffesager var så lange, at sagerne blev forældede, inden de blev strafferetligt vurderet. Statsrevisorerne hæftede sig ved, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Skattestyrelsens straffesagsenheder var mere end fordoblet fra 202 dage i 2016 til 451 dage i 2020, og at ca. 1.000 afsluttede sager var helt eller delvist forældede i perioden 2016-2020. Statsrevisorerne hæftede sig samtidig ved, at antallet af forældede sager kunne være meget højere.

Skatteministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at ministeren var enig i, at det er et alvorligt problem, når sagsbehandlingstiden for straffesager stiger, og der er risiko for, at flere sager forældes. Det fremgik af ministerens redegørelse, at Skattestyrelsen for at løse udfordringen med de stigende sagsbehandlingstider ville styrke overvågningen af sagsbehandling og sagsstyring, så det sikres, at sagerne ikke ligger unødigt længe, inden sagsbehandlingen påbegyndes. Desuden ville styrelsen styrke opfølgningen på, om sagerne er i fare for at forælde. Derudover forventede ministeren, at området blev tilført yderligere resurser ud over de resurser, som allerede var blevet tilført.

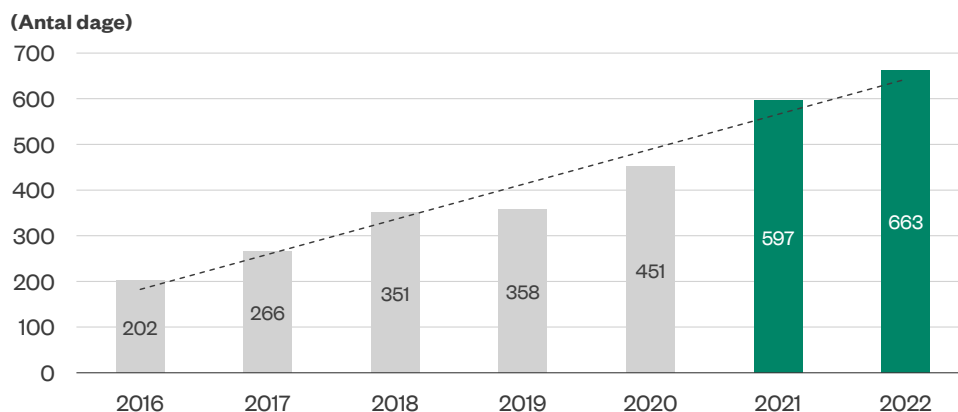
Skatteministeriet har oplyst, at Skattestyrelsen i 2021 og 2022 har tilført resurser til området og iværksat en række initiativer med henblik på over tid at reducere sagsbehandlingstider og antallet af forældede straffesager. Skattestyrelsen har bl.a. gennemført et projekt med fokus på forældelsestruede sager. Dette projekt betyder ifølge Skattestyrelsen, at styrelsen i dag har et detaljeret overblik over, hvornår alle ubehandlede sager forældes. Projektet indebærer, at ældre sager i højere grad prioriteres frem for nyere sager for at hindre, at sager forældes på grund af lang sagsbehandlingstid. Ifølge Skattestyrelsen har initiativerne samtidig medført en stigning på 75 % i antallet af behandlede sager fra 4.546 sager i 2020 til 7.966 sager i 2022.

11. Vi har undersøgt udviklingen i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for straffesagerne og antallet af forældede straffesager i perioden 2021-2022 (efter beretningen blev afgivet) og sammenholdt dette med sagsbehandlingstiden og antallet af forældede sager i perioden 2016-2020. Beretningen havde fokus på perioden 2016-2020.

Figur 1 viser udviklingen i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for straffesagerne.

Figur 1

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for straffesager i perioden 2016-2022

Note: Sagsbehandlingstiden er beregnet som den samlede tid, fra sagen modtages i straffesagsenhederne, til sagen er afsluttet eller videresendt til politiet og anklagemyndigheden. I beregningen indgår ikke sager, der er afsluttet ved kumulation, dvs. sager, som er teknisk afsluttet, fordi sagen er lagt sammen med en anden sag vedrørende borgeren eller virksomheden. De grå søjler vedrører perioden, som indgik i beretningen.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Skatteministeriet.

Det fremgår af figur 1, at der i perioden 2016-2020, som beretningen havde fokus på, var en stigning i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra 202 dage i 2016 til 451 dage i 2020. Det fremgår videre, at sagsbehandlingstiden er fortsat med at stige i perioden frem til 2022, hvor den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 663 dage. Skattestyrelsens initiativer har dermed endnu ikke medført et fald i den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for straffesagerne.

Skatteministeriet har oplyst, at Skattestyrelsens øgede fokus på forældelsestruede sager indebærer, at styrelsen i endnu højere grad end tidligere prioriterer de ældre sager frem for de nyere sager. Dette har ifølge styrelsen været en væsentlig årsag til den fortsatte stigning i sagsbehandlingstiden. Styrelsen forventer imidlertid, at sagsbehandlingstiden vil begynde at falde fra 2023 som følge af tilførsel af resurser og de initiativer, der er igangsat. Det forventes, at faldet i sagsbehandlingstider vil fortsætte i de efterfølgende år, i takt med at sagspuklen af ubehandlede sager nedbringes. Ministeriets forudsætning for sidstnævnte er, at tilgangen af sager ikke overstiger et niveau på ca. 8.000-8.500 sager årligt.

Strafferetlig forældelse

Straffesager forældes efter 2, 5 eller 10 år, afhængigt af overtrædelsens karakter. Flertallet af Skatteministeriets straffesager forældes efter 5 år. Forældelse måles fra gernings-tidspunktet.

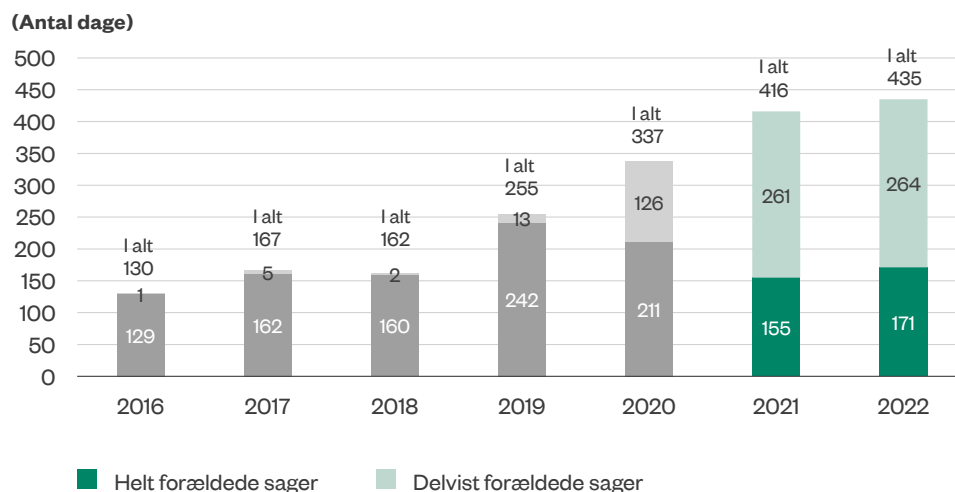
Helt eller delvist forældelse

En straffesag kan være helt eller delvist forældet. I en sag, som er delvist forældet, vil dele af sagen være forældede, fx fordi overtrædelserne i ét eller flere indkomstår er forældede. I en sag, som er helt forældet, vil alle overtrædelser i sagen være forældede.

Figur 2 viser det antal afsluttede sager, som Skattestyrelsen har registreret som helt eller delvist forældede i perioden 2016-2022.

Figur 2

Helt eller delvist forældede straffesager i perioden 2016-2022

Note: Opgørelsen er behæftet med usikkerhed, da det ikke er alle helt eller delvist forældede sager i perioden 2016-2020, som Skattestyrelsen har registreret. De grå søjler vedrører perioden, som indgik i beretningen.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Skatteministeriet.

Det fremgår af figur 2, at antallet af afsluttede sager, som blev registreret som helt eller delvist forældede, steg fra 130 sager i 2016 til 337 sager i 2020. I 2022 var antallet af sager, som var registreret som helt eller delvist forældede, 435 sager. Skatteministeriet har oplyst, at det er vanskeligt at afgøre, om der er tale om en stigning frem til 2022, hvilket ifølge ministeriet skyldes, at antallet af forældede sager i perioden 2016-2020 formentlig har været højere end det, som Skattestyrelsen har registreret. Rigsrevisionen konstaterer dog, at antallet af forældede sager fortsat ligger på et højt niveau i 2021 og 2022, og at antallet af forældede sager ikke er faldet, siden beretningen blev afgivet.

12. Rigsrevisionen konstaterer, at Skattestyrelsen har iværksat initiativer for at nedbringe sagsbehandlingstiderne for straffesager samt reducere antallet af forældede sager. Rigsrevisionen konstaterer imidlertid, at Skattestyrelsen endnu ikke har nedbragt sagsbehandlingstider og antallet af forældede sager. Rigsrevisionen vil fortsat følge Skattestyrelsens arbejde med at nedbringe sagsbehandlingstiden og antallet af forældede straffesager.

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Stats- revisorernes mødebehandling og minister- redegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennem- gang ved Stats- revisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs- spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Skatteministeriets behandling af straffesager (nr. 16/2020) 11-06-2021 Minister- redegørelse: Skatteministeren: 06-09-2021	Skatteudvalget: 24-06-2021 16-09-2021 Finansudvalget: 24-06-2021	Skatteudvalget: 26-08-2021	Skatteministeren: 24-06-2021 (593) 28-08-2021 (655)			